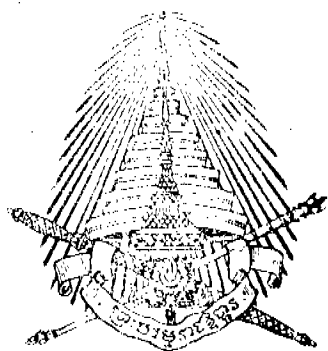

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๗๗๕

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์

พุทธศักราช ๒๔๗๕

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕)

ชาติไทยที่พออาภา

เจ้าพระยาอมราช

พล. อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๕

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุง
กฎหมายการราชทัณฑ์เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัย

เล่ม ๕๓ หน้า ๑๗๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ภายหลัง ๔ เดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ. ๑๒๐ กับทั้ง บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีข้อความแสดง ให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(๑) “เรือนจำ” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้ควบคุมกักขัง ผู้ต้องขังกับทั้งสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน และให้หมายความรวมถึง ตลอดถึงที่อื่นใดซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาวางอาณาเขตต์ไว้โดยชัดเจน

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ รวมถึงานเบญชานเดิม ๕๓ หน้า ๑๗๗๓

(๒) "ผู้ต้องขัง" หมายความว่า รวมตลอดถึงนักโทษ
เด็ดขาด คนต้องขังและคนฝาก

(๓) "นักโทษเด็ดขาด" หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกขัง
ไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด

(๔) "คนต้องขัง" หมายความว่า บุคคลที่ถูกขังไว้
ตามหมายขัง

(๕) "คนฝาก" หมายความว่า บุคคลที่ถูกฝากให้
ควบคุมไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือ
กฎหมายอื่นโดยไม่มีหมายอาญา

(๖) "นักโทษพิเศษ" หมายความว่า นักโทษดีความ
ซึ่งส่งไปอยู่ทัณฑนิคมตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงซึ่งบังคับบัญชาการราชทัณฑ์

(๘) "อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมราชทัณฑ์
มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วัน
ถัดจากวันออก

ลักษณะ ๑

เรือนจำ

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

มาตรา ๖ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดประเภทหรือชั้นของเรือนจำ หรือสั่งให้จัดอาณานิคมในเรือนจำออกเป็น ส่วน ๆ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประเภท ชั้น เพศของผู้ต้องขังหรือ ความประสงค์ในการอบรมผู้ต้องขังด้วย

มาตรา ๗ บุคคลภายนอกซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเรือนจำเพื่อกิจธุระที่ดี เชื้อชมผู้ต้องขังที่ดี เพื่อประโยชน์อย่างอื่นที่ดี จักต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งอธิบดีได้ตั้งและประกาศไว้โดยเปิดเผย

มาตรา ๘

หมวด ๒

การรับตัวผู้ต้องขัง

มาตรา ๙ เจ้าพนักงานเรือนจำจะไม่รับบุคคลใด ๆ ไว้เป็นผู้ต้องขัง เว้นแต่จะได้รับหมายอาญาหรือ เอกสารอันเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๒๗๕

มาตรา ๕ ถ้าผู้ต้องขังมีเด็กอายุต่ำกว่าสิบหกปี อยู่ในความดูแลของตนติดมาขังเรือนจำ และปรากฏว่าไม่มีผู้ใดจะเลี้ยงดูเด็กนั้น จะอนุญาตให้เด็กนั้นอยู่ในเรือนจำ ภายใต้อำนาจของเรือนจำตั้งระบุมไว้ใน ข้อบังคับ ที่อธิบดีตั้งขึ้น หรือจะส่งไปยังสถานที่อื่นใดอันได้จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษเพื่อการนี้ก็ได้

บทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับแก่เด็กที่เกิดในเรือนจำด้วย

มาตรา ๑๐ ให้แพทย์ตรวจอนามัยของผู้ที่ถูกรับตัวเข้าไว้ใหม่

อนึ่ง ให้เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจและบันทึกข้อความเกี่ยวกับลักษณะแห่งความผิดที่ผู้นั้นได้กระทำ คำนิรूपพรรณ ความแข็งแรงแห่งร่างกายและความสามารถทางสติปัญญา กับข้อความอื่น ๆ ตามข้อบังคับที่อธิบดีได้ตั้งขึ้นไว้

เมื่อเจ้าพนักงานเรือนจำร้องขอ ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองผู้มีอำนาจทำการสอบสวนหรือสืบสวนการกระทำผิดอาญาส่งรายงานแสดงประวัติของผู้ต้องขังให้แก่เจ้าพนักงานเรือนจำ

หมวด ๓

การแยกและย้ายผู้ต้องขัง

มาตรา ๑๑ รัฐมนตรีมีอำนาจแยกประเภทหรือชั้นของผู้ต้องขังและวางเงื่อนไขในการย้ายจากประเภทหรือชั้นหนึ่งไปยังอีกประเภทหรือชั้นหนึ่งโดยวิธีเลื่อนชั้นหรือลดลงตลอดจนการปฏิบัติต่าง ๆ สำหรับผู้ต้องขัง

คนต้องขังและคนฝากให้แยกขังไว้ต่างหากจากนักโทษเด็ดขาดเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๑๒ การย้ายผู้ต้องขังจากเรือนจำหนึ่งไปยังอีกเรือนจำหนึ่งนั้นให้เป็นไปตามคำสั่งของอธิบดี

หมวด ๔

อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรา ๑๓ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำในส่วนที่เกี่ยวกับการงานและความรับผิดชอบตลอดจนเงื่อนไขที่จะปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่นั้น

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังเว้นแต่

(๑) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตไม่สมประกอบอันอาจเป็นอันตรายต่อผู้อื่น

(๓) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม

(๔) เมื่อถูกคุมตัวไปนอกเรือนจำ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ

(๕) เมื่อรัฐมนตรีสั่งว่าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการเนื่องแต่สภาพของเรือนจำหรือสภาพการณ์ของท้องถิ่น

ภายใต้บังคับอนุมาตรา (๔) และ (๕) แห่งมาตรานี้ ให้พัศดีเป็นเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังและที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้น

มาตรา ๑๕ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดชนิดอาวุธที่เจ้าพนักงานเรือนจำจะพึงใช้ และวางเงื่อนไขในการถือหรือมีอาวุธนั้น ๆ

มาตรา ๑๖ เจ้าพนักงานเรือนจำอาจใช้อาวุธนอกจากอาวุธปืนแก่ผู้ต้องขังได้ในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังกำลังหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี และไม่มีทางจะป้องกันอย่างอื่นนอกจากใช้อาวุธ

(๒) เมื่อผู้ต้องขังหลายคนก่อการจู่โจมหรือพยายามใช้กำลังเปิดหรือทำลายประตู รั้ว หรือกำแพงเรือนจำ

(๓) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังจะใช้กำลังกายทำร้ายเจ้าพนักงานหรือผู้อื่น

มาตรา ๑๗ เจ้าพนักงานเรือนจำอาจใช้อาวุธปืนแก่ผู้ต้องขังได้ในกรณีต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องขังไม่ยอมวางอาวุธ เมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้วาง

(๒) ผู้ต้องขังที่กำลังหลบหนีไม่ยอมหยุด ในเมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้หยุดและไม่มีทางอื่นที่จะจับกุมได้

(๓) ผู้ต้องขังตั้งแต่สามคนขึ้นไป ก่อการจู่โจมหรือพยายามใช้กำลังเปิดหรือทำลายประตู รั้ว หรือกำแพงเรือนจำหรือใช้กำลังกายทำร้ายเจ้าพนักงานหรือผู้อื่น และไม่ยอมหยุดในเมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้หยุด

ถ้ามีเจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีอำนาจเหนือตนอยู่ในที่นั้นด้วย จะใช้อาวุธปืนได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานผู้นั้นแล้วเท่านั้น

มาตรา ๑๔ ในกรณีเหตุฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ถ้าเจ้าพนักงานเรือนจำไม่สามารถจะย้ายผู้ต้องขังไปควบคุมไว้ที่อื่นได้ทันทั่วทั้งที่จะปล่อยผู้ต้องขังไปชั่วคราวก็ได้ แต่ผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยไปนั้นต้องกลับมาเรือนจำ หรือรายงานตนยังสถานที่ตำรวจ หรือที่ว่าการอำเภอภายในกำหนดยี่สิบสี่ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่ปล่อยไป และปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ถ้าผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยไป ละเลย ไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวนี้ ให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม เว้นแต่จะมีข้อแก้ตัวอันควร

มาตรา ๑๕ ในการจับกุมผู้หลบหนีภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่หนีไป เจ้าพนักงานเรือนจำอาจใช้อำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ ถึง ๑๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม เมื่อสิ้นกำหนดเวลานั้นแล้ว จะใช้อำนาจเช่นนั้นต่อไปมิได้ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของเจ้าพนักงาน เรือนจำในอันที่จะจัดการจับกุมผู้หลบหนีโดยประการอื่น

มาตรา ๒๐ ถ้าผู้ต้องขังได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือถึงตาย ในขณะที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำทำการตามหน้าที่

เล่ม ๕๓ หน้า ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๕

ดังกล่าวไว้ในหมวดนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ เจ้าพนักงานเรือนจำผู้ใช้อำนาจที่ได้ให้ไว้ในหมวดนี้โดยสุจริต และตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ ไม่ต้องรับผิดชอบแพ่งหรืออาญาในผลแห่งการกระทำของตน

หมวด ๕

การงาน

มาตรา ๒๒ นักโทษเด็ดขาดต้องทำงานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรา ๒๓ คนต้องขังและคนฝากต้องทำงานแต่ละเพาะที่เกี่ยวกับความสะอาดหรืออนามัยของตน หรือการสุขาภิบาลในส่วนใดส่วนหนึ่งแห่งเรือนจำ

คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาอาจต้องทำงานเพื่อยังการบำรุงรักษาเรือนจำให้ดียิ่งขึ้น

ผู้ต้องขังคนใดสมัครเข้าทำงานอย่างอื่น ก็อาจอนุญาตให้ทำได้

มาตรา ๒๔ การงานที่ผู้ต้องขังได้ทำไปแล้วนั้นอาจคำนวณเป็นราคาส่งตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๒๘๕

มาตรา ๒๕ ผู้ต้องขังไม่มีสิทธิจะได้ค่าจ้าง แต่กฎ
กระทรวงที่กล่าวไว้ในมาตรา ก่อน อาจกำหนดให้แบ่งรายได้
อันเกิดจากการงานของผู้ต้องขัง โดยหักค่าใช้จ่าย ออกเสีย
ก่อนให้เป็นรางวัลแก่ผู้ต้องขัง และเจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรา ๒๖ ถ้าผู้ต้องขังได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือถึง
ตาย ในขณะที่ทำการตามหน้าที่อันอาจเป็นอันตรายต่อความ
ปลอดภัย หรือชีวิตของผู้ต้องขังตั้งระบุไว้ในกฎกระทรวง
ก็ให้ได้รับรางวัลเป็นจำนวน ตามแต่เจ้ากระทรวงจะวินิจฉัย
โดยพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งกรณี รางวัลเช่นว่านี้ถ้าผู้
ต้องขังตายให้จ่ายแก่ผู้รับมรดก

หมวด ๖

การศึกษาและการอบรม

มาตรา ๒๗ อธิบดีมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการ
ศึกษาและการอบรมผู้ต้องขัง

มาตรา ๒๘ บรรดาเครื่องอุปกรณ์ในการศึกษาและการ
อบรม เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สมุดหนังสือนั้น รัฐบาล
จะเป็นผู้จัดหาให้ แต่ผู้ต้องขังจะนำของตนเองมาใช้ก็ได้
เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว

หมวด ๗

อนามัยและสุขภาพ

มาตรา ๒๕ ให้ผู้ต้องขังที่ป่วยเจ็บหรือเป็นหญิงมีครรภ์ ได้รับการรักษาพยาบาลตามควร

มาตรา ๓๐ เมื่อแพทย์ผู้ควบคุมการอนามัยของผู้ต้องขังยื่นรายงานแสดงความเห็นว่าผู้ต้องขังคนใดป่วยเจ็บและถ้าคงรักษาพยาบาลอยู่ในเรือนจำจะไม่ทุเลาดีขึ้น อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ต้องขังคนนั้นไปรักษาตัวในสถานที่อื่นใดนอกเรือนจำโดยมีเงื่อนไขอย่างใดแล้วแต่จะเห็นสมควรก็ได้

ในกรณีดังกล่าวมาในวรรคก่อน มิให้ถือว่าผู้ต้องขังนั้นพ้นจากการคุมขัง และถ้าผู้ต้องขังไปเสียจากสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้ไปอยู่รักษาตัว ให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม

หมวด ๘

วินัย

มาตรา ๓๑ ผู้ต้องขังจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของเรือนจำ

มาตรา ๓๒ นักโทษเด็ดขาดคนใดแสดงให้เห็นความประพฤติดี มีความอดุสาหะ ความก้าวหน้าในการศึกษาและ

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๘๘๗

ทำกรางานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ อาจได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความสะดวกในเรื่องจำตามข้อบังคับที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

(๒) เลื่อนขั้น

(๓) ตั้งให้มีตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ

(๔) ลาไม่เกินสี่วันในคราวหนึ่ง โดยไม่รวมเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทางเข้าด้วย เมื่อมีความจำเป็นเห็นประจักษ์เกี่ยวกับกิจธุระสำคัญหรือกิจการในครอบครัว แต่ห้ามมิให้ออกไปนอกราชอาณาจักรสยาม และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีได้กำหนดไว้ ระยะเวลาที่อนุญาตให้ลานี้มีให้หักออกจากการคำนวณกำหนดโทษ

(๕) พักการลงโทษภายใต้บังคับเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ แต่การพักลงโทษนี้จะพึงกระทำได้ต่อเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น หรือไม่น้อยกว่าสิบปีในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตและระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติ

เล่ม ๕ หน้า ๙๘๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๕

ตามเงื่อนไขนั้นให้กำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี แต่ไม่เกินกว่ากำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่

มาตรา ๓๓ ให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อจากบุคคลภายนอก โดยจะเพาะอย่างยิ่งจากทนายตามความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ภายใต้ข้อบังคับที่อธิบดีวางไว้

มาตรา ๓๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติในภาค ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่าด้วยอภัยโทษเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ ผู้ต้องขังยังมีสิทธิในอันที่จะยื่นคำร้องทุกข์ หรือเรื่องราวใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำ อธิบดี รัฐมนตรี หรือตุลเกล้าฯ ถวายฎีกาต่อพระมหากษัตริย์ได้ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้

มาตรา ๓๕ เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาโดยอ่องแท้ แล้วลงโทษสถานหนึ่งสถานใด หรือหลายสถานดังต่อไปนี้

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) งดการเลื่อนชั้นโดยมีกำหนดเวลา
- (๓) ลดชั้น

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๑๘๕๕

(๕) ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อ ไม่เกินสามเดือน เว้นไว้แต่ในกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๕) ลดหรืองดประโยชน์และรางวัลทั้งหมดหรือแต่ บางส่วนบางอย่าง

(๖) ขังเดี่ยวไม่เกินสามเดือน

(๗) ขังห้องมืดไม่มีเครื่องหลับนอนไม่เกินสองวันใน สัปดาห์หนึ่ง โดยความเห็นชอบของแพทย์

(๘) เชียนคราวหนึ่งไม่เกินยี่สิบที ในความควบคุม ของแพทย์ แต่ห้ามเชียนคราวต่อไป เว้นแต่จะล่วงพ้น เวลาสามสิบวันจากวันเชียนคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็น หญิงห้ามเชียน

ในกรณีและเงื่อนไขอย่างใดจะลงโทษตั้งระบุไว้ข้างต้น ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ ถ้าปรากฏว่าผู้ต้องขังที่จะได้รับโทษตั้งว่ามา ในมาตราก่อนนั้นป่วยเจ็บ หรือมีเหตุอันควรอย่างอื่นใดซึ่ง จะต้องยกขึ้นพิจารณา จะงดการลงโทษนั้นไว้ก่อนก็ได้

เล่ม ๕๓ หน้า ๓๕๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

อนึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนการลงโทษอย่างใด ๆ
เสียได้เมื่อมีเหตุสมควร แต่ต้องได้รับอนุญาตจาก บัญชา
การเรือนจำ

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ต้องขังได้กระทำความผิดอาญา
ขึ้นภายในเรือนจำ และความผิดนั้นเป็นเพียงลหุโทษ หรือ
ความผิดต่อมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ความผิด
ฐานประทุษร้ายแก่ทรัพย์สินของเรือนจำก็ดี ฐานพยายาม
จะหลบหนีก็ดี แทนที่จะนำเรื่องขึ้นเสนอต่อพนักงานเจ้า
หน้าที่เพื่อดำเนินการสอบสวนหรือฟ้องร้องตามกฎหมาย
ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัย
ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

ข้อความตามมาตรานี้ไม่ตัดสิทธิของเอกชนที่จะเป็น
โจทก์ยื่นฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งตั้งบัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕

ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง

มาตรา ๓๘ ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่า ทรัพย์สิน
ชนิดใดผู้ต้องขังอาจ หรือไม่ควรนำมาเข้ามา หรือเก็บ

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๗๕ ๑

รักษาไว้ในเรือนจำ กับทั้งการเก็บรักษาให้ความปลอดภัย และคืนทรัพย์สินนั้น ๆ

มาตรา ๓๕ ทรัพย์สินซึ่งผู้ต้องขังนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต เพื่อการ นั้นโดยชอบจากเจ้าพนักงานเรือนจำ ถ้าเป็นสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ก่อน ให้ริบเป็นของแผ่นดิน ถ้าเป็นสิ่งมีสภาพเป็นของสดเสียได้ หรือเป็นของอันตรายหรือโสโครก ให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำลายเสีย

สิ่งของอันจะเก็บรักษาไว้ในเรือนจำไม่ได้เนื่องจากขนาด น้ำหนัก หรือสภาพ และผู้ต้องขังไม่สามารถจะฝากไว้แก่บุคคลภายนอกได้นั้น อาจทำลายหรือขายทอดตลาดเสียได้ เงินที่ขายได้นั้นให้เก็บไว้ให้แก่ผู้ต้องขัง

มาตรา ๔๐ ทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำ ให้ริบเป็นของแผ่นดินเสีย ในกรณีต่อไปนี้

๑. ผู้ต้องขังหลบหนีพ้นกำหนดหนึ่งปี นับจากวันหลบหนี

๒. ผู้ต้องขังถูกปล่อยตัวแล้วไม่รับทรัพย์สินหรือรางวัลของตนไปภายในกำหนดสามเดือนนับจากวันปล่อยตัว

หมวด ๑๐

การปล่อยและพักการลงโทษ

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ผู้ต้องขังถึงกำหนดปล่อยบ่วง
หนัก ไม่สามารถไปจากเรือนจำได้ และขออนุญาตอยู่
รักษาตัวในเรือนจำต่อไป ให้ผู้บัญชาการเรือนจำใช้ดุลยพินิจ
อนุญาตตามคำขอนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องรายงานให้อธิบดีทราบ

มาตรา ๔๒ นักโทษเด็ดขาดที่ถูกปล่อยพ้นโทษไปนั้น
มีสิทธิได้รับใบสำคัญในการปล่อย

มาตรา ๔๓ นักโทษเด็ดขาดซึ่งถูกพักการลงโทษจักต้อง
ปฏิบัติโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความ
ประพฤติดังตน

ถ้านักโทษเด็ดขาดซึ่งถูกพักการลงโทษ ไม่ปฏิบัติตาม
เงื่อนไขนั้นข้อหนึ่งข้อใด นักโทษผู้นั้นอาจถูกจับมาอีกโดย
ไม่ต้องมีหมาย และนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่
ยังเหลืออยู่กับอาจถูกลงโทษทางวินัยอีกโสดหนึ่งด้วย

ถ้าในระหว่างพักการลงโทษ นักโทษผู้นั้นต้องคำพิพากษา
อันถึงที่สุดให้ลงโทษเพราะกระทำความผิดขึ้นอีก ซึ่งมีใช้
ความผิดฐานประมาทหรือลหุโทษ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๖๕๓

พักการลงโทษอาจลอนการพักการลงโทษนั้นเสียได้ และ
จับตัวนักโทษผู้นั้นมาอีก โดยมิต้องมีหมาย นำกลับเข้า
จำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ กับอาจลงโทษ
ทางวินัยอีกสัດหนึ่งด้วย

หมวด ๑๑

การตรวจเรือนจำ

มาตรา ๔๔ รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งคณะกรรมการเรือนจำ
และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในการตรวจ
พิจารณากิจการของเรือนจำและให้คำแนะนำแก่เจ้าพนักงาน
เรือนจำ

คณะกรรมการมีจำนวนไม่เกินห้านาย ซึ่งจะได้แต่งตั้งจาก

- (๑) ข้าราชการตุลาการสังกัดกระทรวงยุติธรรม
- (๒) ข้าราชการสังกัดกระทรวงธรรมการ
- (๓) ข้าราชการสังกัดกระทรวงเกษตรธิการ
- (๔) ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง
- (๕) ข้าราชการสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ
- (๖) เจ้าพนักงานแพทย์
- (๗) เจ้าพนักงานอัยการ และ

เล่ม ๕๓ หน้า ๗๕ ๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๕

(๘) ข้าราชการหรือบุคคลอื่น ตามแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควร

หมวด ๑๒

ความผิดเกี่ยวกับเรือนจำ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดเข้าไปในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี หรือบังอาจรับจาก หรือส่งมอบแก่ผู้ต้องขัง นำเข้ามาหรือเอาออกไปจากเรือนจำซึ่งเงินหรือสิ่งของต้องห้ามโดยทางใด ๆ อันฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของเรือนจำก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำ หรือกรมราชทัณฑ์ ให้เพิ่มโทษเป็นทวีคูณ

เงินและสิ่งของต้องห้ามที่นำเข้ามาในเรือนจำโดยฝ่าฝืนบทมาตรานี้ให้ริบเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๖ บุคคลใดได้รับมอบหมายโดยข้อสัญญาให้กระทำการงานของเรือนจำ และได้รับผู้ต้องขังไว้ในความควบคุมเพื่อทำการงานนั้น กระทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีไปโดยเจตนาหรือประมาท ให้ถือว่ามีความผิดตามมาตรา ๑๖๘ และ ๑๖๙ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แล้วแต่กรณี

ลักษณะ ๒

ทัศนนิคม

มาตรา ๔๗ รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งทัศนนิคม เพื่อควบคุมและดำเนินการฝึกอบรมนักโทษเด็ดขาดในชั้นถัดจากเรือนจำต่อไป และมีอำนาจที่จะยุบเลิกทัศนนิคมนั้น

การตั้งและยุบเลิกทัศนนิคมให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการประกาศตั้งให้กำหนดเขตต์ของทัศนนิคมไว้โดยชัดเจน

มาตรา ๔๘ นักโทษเด็ดขาดคนใดมีคุณสมบัติดังจะกล่าวต่อไปนี้อาจถูกส่งไปอยู่ทัศนนิคม

(๑) เป็นผู้ประพฤติดี

(๒) มีความอดสาหะ

(๓) มีความสามารถโดยแสดงให้เห็นผลดีในการศึกษาและการทำงาน

นักโทษเด็ดขาดเช่นนี้ต้องรับโทษในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของกำหนดโทษ แต่โทษที่เหลือต้องไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือถ้าเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตต้องรับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดปี

เล่ม ๕๓ หน้า ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๕

มาตรา ๔๔ นักโทษพิเศษอาจได้รับอนุญาตให้นำสามี่
กริยา ญาติสืบสาโลหิตโดยทางตรงลงมา หรือตรงขึ้นไป
ไปอยู่ร่วมด้วยได้

บุคคลดังกล่าวมาในวรรคก่อน เมื่อขณะอยู่ในทัณฑนิคม
ต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของทัณฑนิคมนั้น ๆ

มาตรา ๕๐ นักโทษพิเศษอาจได้รับอนุญาตให้หา
ประโยชน์บนที่ดินแปลงใดแปลงหนึ่งซึ่งได้จัดไว้ เพื่อการ
นั้นเป็นการชั่วคราวโดยเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็น
สมควร และอาจได้รับเครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องอุปกรณ์
อย่างอื่นตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อทำการเพาะปลูกบนที่ดิน
นั้น

มาตรา ๕๑ ครอบครัวของนักโทษพิเศษนั้นอาจได้รับ
เครื่องนุ่งห่มและเครื่องยังชีพอย่างอื่นที่จำเป็นมีปริมาณโดย
ควร

มาตรา ๕๒ ค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์
อย่างอื่นตามมาตรา ๕๐ กับค่าเครื่องนุ่งห่มและเครื่องยังชีพ
ตามมาตรา ๕๑ ให้หักใช้จากผลประโยชน์ที่นักโทษพิเศษ
หรือครอบครัวของนักโทษผู้นั้นทำได้จากการงานในทัณฑนิคม

มาตรา ๕๓ นักโทษพิเศษอาจได้รับ ส่วนแบ่งจากราคาขายพืชผลที่ดินได้เฉพาะปลูกหรือประกอบขึ้นโดยหัตถกรรมหรือกระทำขึ้นด้วยประการอื่น

มาตรา ๕๔ นักโทษพิเศษผู้ได้กระทำหน้าที่พิเศษดังกล่าวกำหนดไว้ในกฎกระทรวงอาจได้รับ เบี้ยเลี้ยงรายเดือน เป็นรางวัลตามจำนวนซึ่งรัฐมนตรีจะได้อำหนดให้

มาตรา ๕๕ ทักษะนิคมใดดำเนินไป ถึงขนาดที่ควรยกเป็นนิติบุคคล ให้ตั้งขึ้นเป็นคณะภิบาลโดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีสภาพเป็นเทศบาลเมือง

องค์การ ขอบังคับ และการขุมเล็กคณะภิบาลให้ตราออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕๖ ภายใต้มันบังคับแห่งบทบัญญัติในลักษณะนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยเงื่อนไขบังคับแก่ทักษะนิคมและคณะภิบาลด้วยโดยอนุโลม แต่ให้นักโทษพิเศษได้รับความยกเว้นไม่ต้องรับโทษตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕ อนุมาตรา (๗) และ (๘)

มาตรา ๕๗ นักโทษพิเศษกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะส่งตัวไปยังเรือนจำก็ได้

เล่ม ๕๓ หน้า ๗๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๕

ลักษณะ ๓

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พ. อ. พลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี